

■ Ἀποκαλυπτικὴ ἐπιστολὴ τοῦ οἰκουμενιστοῦ μητροπολίτου Καλύμνου κ. Νεκταρίου

«Ἀπάντηση στὸ Βατικανὸ» ἢ παποφιλίας ἀποκορύφωμα;*

Οἱ Οἰκουμενισταὶ καταργοῦν τὴν Ὁρθόδοξον Ἱεραποστολὴν
καὶ προδίδου τὴν Ἐλπίδα τῆς Δύσεως

ΚΑΤΑ τὴν περισυνὴν ἔντασιν (1991), τὴν δημιουργηθεῖσαν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βατικανοῦ, ἐξ αἰτίας τῆς στάσεως τοῦ Πάπα ἔναντι τῶν Σκοπιῶν, ὁ οἰκουμενιστὴς¹ μητροπολίτης Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπалаίας κ. Νεκτάριος ἀπέστειλεν εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον μίαν ἀποκαλυπτικὴν ἐπιστολήν, ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη μὲ τίτλον «Ἀπάντηση στὸ Βατικανό»².

Εἰς τὴν ἐπιστολήν αὐτήν, προσπαθῶν ὁ μητροπολίτης κ. Νεκτάριος νὰ ἀποδείξη τὰς καλὰς διαθέσεις τῶν ὀρθοδόξων Δικαιοδοσιῶν τῆς Εὐρώπης ἔναντι τοῦ Παπισμοῦ καὶ ὅτι αἱ ὀρθόδοξοι μητροπόλεις δὲν ἀσκοῦν προσηλυτισμὸν εἰς τὴν Δύσιν, γράφει μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

«Καὶ ὅταν ἀκόμη ἑκατοντάδες ἱερεῖς τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας ἐγκατέλειπον κατὰ τὶς τρεῖς τελευταῖες δεκαετίες τὴν ἱερωσύνη καὶ τὴν Ἐκκλησίαν των, λόγῳ τῆς καταναγκαστικῆς ἀγαμίας³, ἡ ὀρθόδοξος Ἀνατολὴ ἀπέφυγε συστηματικὰ νὰ τοὺς δεχθεῖ στοὺς κόλπους της, γιὰ νὰ μὴ δηλητηριάσει τὶς σχέσεις της μὲ τὴν πρεσβυτέρα Ρώμη.

Καὶ ὅταν ὀλόκληρες ἐνορίες ἀπὸ τὴν Εὐρώπη, στὴν Ἰταλία π.χ., ἐπεθύμουν νὰ προσέλθουν στὴν Ὁρθοδοξία, πάλι μὲ διάκριση τοὺς κλείσαμε τὴ θύρα. Πεπεισμένη ἢ Ὁρθοδοξία ὅτι δὲν χρειάζεται προσηλυτισμὸ καὶ Ὑπηρεσίες, ὅπως τῆς Propaganda Fidei, προτίμησε νὰ

ἀφήσει μόνους καὶ ἀκαθοδήγητους, τὶς χιλιάδες αὐτῶν τῶν πρώην ρωμαιοκαθολικῶν, ποὺ δυστυχῶς ἔπεσαν σὲ ἄλλη ἐκκλησιολογικὴ πλάνη, στὴν ἀγκάλη τοῦ πολύμορφου καὶ πολυπρόσωπου παλαισημερολογητισμοῦ. Καὶ τοῦτο γιὰ νὰ μὴν κλονισθεῖ ὁ οἰκουμενικὸς διάλογος, ποὺ ἀπέβλεπε στὴν καταλλαγὴ καὶ τὴν εἰρήνη»².

* * *

ΗΤΟ γνωστὸν καὶ ἀπὸ ἄλλας βεβαίως πηγὰς, ὅτι οἱ ἐξ ὀρθοδόξων Οἰκουμενισταί, ἔχοντες ὑποστῆ ἀθεράπευτον ὁμολογιακὴν διάβρωσιν καὶ μέγαν ἐκκλησιολογικὸν ἐκφυλισμὸν, ἤρνούντο τὴν ἐπιστροφὴν τῶν αἰρετικῶν τῆς Δύσεως εἰς τὰς Ἁγίας Αὐλὰς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ προέτρεπον αὐτοὺς νὰ παραμείνουν μακρὰν τοῦ Φωτὸς καὶ τῆς Ἀληθείας τῆς Ἁγίας Πίστεώς μας.

Ἀλλὰ, τοιαύτην ἐπίσημον *urbi et orbi* ἀρχιερατικὴν ὁμολογίαν, ἀποτελοῦσαν ὄντως ἀποκορύφωμα παποφιλίας καὶ λατινοφροσύνης, πρώτην φορὰν βλέπομεν!

Κατὰ τὸν δυστυχῆ μητροπολίτην τῆς Καινοτομίας, εἶναι προτιμότερον νὰ κλείεται ἡ θύρα τῆς Ὁρθοδοξίας «*μὲ διάκριση*» εἰς τοὺς χιλιάδας τῶν Παπικῶν καὶ νὰ ἐγκαταλείπωνται αὐτοὶ μόνοι καὶ ἀκαθοδήγητοι ἐκτὸς τῶν κόλπων τῆς Ἀληθοῦς καὶ Μόνης Ἐκκλησίας, προκειμένου νὰ μὴ δηλητηριασθοῦν αἱ σχέσεις μὲ τὸ Βατικανόν, διὰ νὰ μὴ κλονισθῇ ὁ «*οἰκουμενικὸς διάλογος*»!

Ἐσχάτως οἰκουμενιστικὸν περιοδικόν, ἐκδιδόμενον «*ἀπὸ τὴν Μόνιμο Ἀντιπροσωπεΐα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν ἔδρα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν*», προσεπάθησε - τελείως βεβαίως λανθασμένως καὶ ἀστόχως - νὰ βασίση τὴν συμμετοχὴν τῶν κατὰ τόπους ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν «*στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνηση καὶ τὰ διάφορα παγκόσμια ἢ τοπικὰ θεσμικὰ ὄργανά της*», προσεπάθησε, λέγομεν, νὰ τὴν βασίση λειτουργικῶς, ἐπικαλούμενον τὴν δέησιν τῆς «*Ἀναφορᾶς*» τοῦ Μ. Βασιλείου: «*τοὺς ἐσκορπισμένους ἐπισυνάγαγε, τοὺς πεπλανημένους ἐπανάγαγε καὶ σύναψον τῇ ἀγία σου Καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ*»⁴.

Οἱ Οἰκουμενισταί προφανῶς εὐρίσκονται εἰς πλήρη καὶ βαθεῖαν σύγχυσιν: διατείνονται ὅτι ἐργάζονται διὰ τὴν «*ἐπισυναγωγὴν*» τῶν αἰρετικῶν τῆς Δύσεως, τὴν «*ἐπαναγωγὴν*» καὶ «*σύναψιν*» αὐτῶν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, ἐνῶ ταυτοχρόνως καὶ συστηματικῶς ἀποφεύγουν νὰ τοὺς δεχθοῦν εἰς τοὺς κόλπους Της, καὶ ὅταν

ἀκόμη καὶ οἱ ἴδιοι ἐπιμόνως τὸ ἀπαιτοῦν, τοὺς κλείουν «μὲ διάκρι-
σιν» τὴν θύραν τοῦ Χριστοῦ καὶ τοὺς ἀφήνουν ἀκαθοδηγήτους!...

Δικαίως λοιπὸν οἱ Ὁρθόδοξοι ἔχουν «*χρόνιες ἐπιφυλάξεις γιὰ τὴν Οἰκουμενικὴ Κίνηση καὶ γιὰ ὅ,τιδήποτε ἀφορᾷ στὶς σχέσεις τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ τὸν δυτικὸ χριστιανικὸ κόσμον*»⁵, μάλιστα δὲ θεωροῦν τὸν Οἰκουμενισμὸν ὡς «*Παναίρεσιν*»⁶, διότι ἔχει ἀποδει-
χθῆ ἐπανειλημμένως καὶ τεκμηριωμένως, ὅτι αἱ θεωρίαι τῆς συγκε-
χυμένης ἐκ τῶν συγκρητιστικῶν τάσεων ἐποχῆς μας ἔχουν δια-
βρώσει τὸ φρόνημα τῶν ἐξ ὀρθοδόξων Οἰκουμενιστῶν καὶ ἐξω-
θοῦν αὐτοὺς εἰς ἓνα προφανῆ «*συγκρητικὸν δογματισμὸν*»⁷.

* * *

ΟΥΤΩΣ, ἀρχῆς γενομένης διὰ τῆς de facto καὶ ἐν σιωπῇ ἀπο-
δοχῆς τῶν ἑτεροδόξων θεωριῶν Comprehensiveness, Branch
Theory, Vestigia καὶ Lambeth Quadrilateral, ὁ μὲν πατριάρχης Ἀθη-
ναγόρας ἐν ἔτει 1967 διεκήρυσσεν, ὅτι

*«εἰς τὴν κίνησιν πρὸς ἔνωσιν, δὲν πρόκειται ἡ μία
Ἐκκλησία νὰ βαδίσῃ πρὸς τὴν ἄλλην, ἀλλ' ὅλαι ὁμοῦ
νὰ ἐπανιδρύσωμεν τὴν Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀπο-
στολικὴν Ἐκκλησίαν, ἐν συνυπάρξει εἰς τὴν Ἀνατολὴν
καὶ τὴν Δύσιν, ὅπως ἐζῶμεν μέχρι τοῦ 1054, παρὰ καὶ
τὰς τότε ὑφισταμένας θεολογικὰς διαφορὰς»*⁸.

Ὁ δὲ πατριάρχης Δημήτριος, «*ἐξ ἀποφάσεως Συνοδικῆς*», ἐνέ-
κρινεν ἐν ἔτει 1975 ἀσμένως τὴν βριθουσαν κακοδοξιῶν «*Ὁμολο-
γίαν Θυατείρων*», διὰ τῆς ὁποίας ὑποστηρίζεται, ὅτι

*«καὶ τὰ Μυστήρια τῶν Ἀγγλικανῶν εἶναι μυστήρια
τῆς Μιᾶς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας
ὡς εἶναι καὶ τὰ Μυστήρια τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν»*⁹.

Καὶ τέλος, ὁ νῦν μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἰωάννης, μεταθέ-
των «*ὄρια αἰώνια, ἃ ἔθεντο οἱ Πατέρες ἡμῶν*», ἐκήρυττεν ἐν ἔτει
1985 τὴν λεγομένην «*Βαπτισματικὴν Θεολογίαν*», καθ' ἣν τὰ «*ὄ-
ρια*» τῆς Ἐκκλησίας ὀρίζονται ἀπὸ τὸ βάπτισμα, Ὁρθόδοξον ἢ μή,
ἐνεκα τοῦ ὁποίου Ὁρθόδοξοι καὶ ἑτερόδοξοι εὐρίσκονται ἐντὸς
τῆς Ἐκκλησίας, καθ' ὅσον

*«ἐντὸς τοῦ βαπτίσματος, ἔστω καὶ ἂν ὑπάρχη μία
διάσπασις, μία διαίρεσις, ἓνα σχίσμα, δυνάμεθα νὰ ὀμι-
λῶμεν διὰ Ἐκκλησίαν»*¹⁰!...

Ποῦ εἶναι λοιπὸν «οἱ θεολογικὲς προϋποθέσεις γιὰ τὴν συμμετοχὴ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στὸν Οἰκουμενικὸν Διάλογο»¹¹;

Ποῦ εἶναι ἡ διακήρυξις, ὅτι «διάλογος σὲ καμιὰ περίπτωσι δὲν σημαίνει ἀποδοχὴ τῶν κακοδοξιῶν, πολὺ δὲ περισσότερο δὲ σημαίνει ἄρνησι τοῦ ὀρθοδόξου δόγματος καὶ ἡθους»¹²;

Ἄν αἱ ἀνωτέρω ἐνδεικτικαὶ δηλώσεις δὲν σημαίνουν ἀπώλειαν τῆς Ὁρθοδόξου ταυτότητος, τότε τί εἶναι;

Ἄν τὸ συστηματικὸν κλείσιμον «μὲ διάκρισιν» τῆς «θύρας» εἰς τοὺς αἵρετικούς δὲν συνιστᾷ θανάσιμον ἀμάρτημα καὶ ἄρνησιν τοῦ ὀρθοδόξου ἡθους, τότε τί εἶναι;

* * *

Τὸ «μικρὸν ποιμνιον»¹³ τῶν Ὁρθοδόξων τοῦ Πατρίου Ἡμερολογίου, τὸ ἐνιστάμενον θεαρέστως κατὰ τῆς παναιρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, καλῶς καὶ δικαίως ἔχει ἀποτεριχισθῆ ἐκ τῶν Οἰκουμενιστῶν, διότι εἶναι ἀπολύτως πεπεισμένον, ὅτι ἡ λεγομένη Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ τὸ θεσμικὸν ὄργανον αὐτῆς, τ.ἔ. τὸ «Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν», εἶναι τὸ ἐφαλτήριο τοῦ δογματικοῦ καὶ περαιτέρω τοῦ πανθηρησκιακοῦ συγκρητισμοῦ.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον, ἀσπασίως δέχονται εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν διὰ τοῦ Βαπτίσματος τοὺς αἵρετικούς τῆς Δύσεως, ὅταν μετανοοῦν καὶ κατανοοῦν ποῦ εὐρίσκεται ἡ Μία καὶ Μοναδικὴ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, προβαίνουν δὲ εἰς τοῦτο ἄνευ οὐδενὸς ὑλικοῦ ἀνταλλάγματος, μᾶλλον δὲ καταδαπανῶνται, παρὰ τὰ ὅσα συκοφαντικῶς καὶ ἀναρμόστως δι' ἀρχιερατικὰ χεῖλη διατείνεται ὁ Οἰκουμενιστῆς καὶ ἀνάξιος ποιμὴν μητροπολίτης κ. Νεκτᾶριος εἰς τὴν προαναφερθεῖσαν ἐπιστολὴν του¹⁴.

Οἱ ἀκολουθοῦντες τὸ Πάτριον Ἡμερολόγιον ἀντι-οικουμενισταὶ Ὁρθόδοξοι δὲν ἔχουν κοινωνίαν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχουν κοινωνίαν μὲ τοὺς πεπτωκότας Οἰκουμενιστάς, διότι ἐπιθυμοῦν νὰ ἔχουν κοινωνίαν μὲ τοὺς Ἁγίους Πατέρας, οἱ ὅποιοι ἐντέλλονται νὰ χωριζόμεθα ἀπὸ τοὺς παρεκτρεπομένους ἐκ τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, διότι ἡ Ἀλήθεια εἶναι ὑπεράνω πάσης φιλίας.

Κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον

«ἡ κοινωνία ἦτο θέμα οὐσίας καὶ ὄχι τύπου, θέμα πίστεως καὶ ὄχι ὑποβολῆς σεβασμάτων· ἡ ὀρθὴ πίστις

εἶναι τὸ θεμέλιον τῆς κοινωνίας καὶ ἡ κοινωνία μὲ τοὺς ὀρθοδόξους σημαίνει τοποθέτησιν εἰς τὴν μερίδα τῶν δικαίων κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως»¹⁵.

Ὁ αὐτὸς Ἅγιος Πατήρ, γράφων πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον Κασταβά-
λων Θεόφιλον, δικαιολογεῖ ὡς ἐξῆς τὴν διάσπασιν τῆς παλαιᾶς
φιλίας του μὲ τὸν ἐκπεσόντα ἐπίσκοπον Εὐστάθιον Σεβαστείας καὶ
τοὺς ὀπαδοὺς του:

*«Δὲν ἀγνοεῖς πόσον μεγάλην ἐκτίμησιν εἶχομεν πρὸς
αὐτοὺς ὅσον χρόνον ἦσαν μὲ τὸ μέρος τῆς ὑγιοῦς με-
ρίδος. Τώρα ὁμως θὰ μᾶς συγχωρεθῆ νὰ μὴ ἀκολουθῶ-
μεν αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποφεύγωμεν τοὺς ἔχοντας τὸ
ἴδιον μὲ αὐτοὺς φρόνημα, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει τίποτε,
τὸ ὁποῖον νὰ θεωρῶμεν προτιμότερον ἀπὸ τὴν ἀλή-
θειαν καὶ τὴν σωτηρίαν μας»¹⁶.*

* * *

Ἐν κατακλειδί, ἡ ὄντως ἀποκαλυπτικὴ ἐπιστολὴ τοῦ μητροπολί-
του κ. Νεκταρίου ἀποδεικνύει τῆς παποφιλίας τὸ ἀποκορύφωμα,
τὴν ἄβυσσον εἰς τὴν ὁποῖαν ὀδηγοῦνται οἱ ἐξ ὀρθοδόξων Οἰκουμε-
νισταὶ καὶ τὸν χωρισμὸν των ἀπὸ τὴν *μερίδα τῶν σωζομένων*, ἃν
δὲν ἀνακρούσουν πρύμναν καὶ δὲν μετανοήσουν βαθύτατα, ὅπερ
καὶ εὐχόμεθα εἰλικρινῶς.

□

(*) Περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνστασις καὶ Μαρτυρία», ἀριθ. 26-29/Ἰανουάριος-Δεκεμβριος
1992, σελ. 44-48.

1. Βλ. Καθηγητοῦ Ἄ. Θεοδώρου, «Νεκταρίου Κρητὸς παρεπόμενα», ἐν ἐφημερ.
«Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 996/30.10.1992, σελ. 4.

2. Βλ. ἐφημερ. «Τὸ Βῆμα», 1.3.1992.

3. «Στὴν Ἀρίτσια, κοντὰ στὴ Ρώμη, συγκρότησαν τὸ 5ο συνέδριό τους, οἱ Ἴταλοι
κληρικοὶ ποὺ ἀναγκάστηκαν νὰ παραιτηθοῦν ἀπὸ τὰ ἱερατικά τους καθήκοντα γιὰ νὰ
συνάψουν γάμο. Στὴν Ἰταλία εἶναι 8.000, ἐνῶ σ' ὅλο τὸν κόσμον περίπου 120.000. Οἱ
περισσότεροι ζητοῦν ἀναθεώρηση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νόμου τῆς ἀγαμίας τῶν κλη-
ρικῶν, ὥστε νὰ ἀναλάβουν ἱερατικά καθήκοντα».

(ἐφημερ. «Καθολικὴ», ἀριθ. 2633/10.12.1991).

4. Μ. Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Τσέτση, «Ἡ Ὁρθοδοξία καὶ τὸ Οἰκουμενικὸ
Προσκήνιο», ἐν περιοδ. «Ἐνημέρωσις», Θ-1993/3, σελ. 1.

5. Μ. Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Τσέτση, αὐτόθι.

6. «Ὁ Οἰκουμενισμὸς εἶναι κοινὸν ὄνομα διὰ τοὺς ψευδοχριστιανισμοὺς, διὰ τὰς
ψευδοεκκλησίας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης. Μέσα του εὐρίσκεται ἡ καρδιά ὅλων τῶν
εὐρωπαϊκῶν οὐμανισμῶν, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Παπισμὸν. Ὅλοι δὲ αὐτοὶ οἱ ψευδοχρι-

στιανισμοί, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ μία αἴρεσις παραπλεύρως εἰς τὴν ἄλλην αἴρεσιν. Τὸ κοινὸν εὐαγγελικὸν ὄνομα τῶν εἶναι ἡ **παναίρεσις**».

(Ἄρχιμ. Ἰουστίνου Πόποβιτς, Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ ὁ Οἰκουμενισμός, σελ. 224, ἐκδόσεις «Ὁρθόδοξος Κυψέλη», Θεσσαλονίκη 1974).

7. Καθηγητῶν Μ. Μπρατσιώτου, Π. Τρεμπέλα, Κ. Μουρατίδου, Ἄ. Θεοδώρου, Ν. Μπρατσιώτου: Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Οἰκονομία, Ὑπόμνημα εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σελ. 8, Ἀθῆναι 1972.

8. Ἐκ τοῦ μηνύματός του ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1967, βλ. «Ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης Ἀθηνᾶγόρας (1886-1972): α) Δηλώσεις, β) Μηνύματα, γ) Ἐνέργειαι», ἐν περιοδ. «Ο.Ε.Μ.», ἀριθ. 18-21/ Ἰανουάριος-Δεκέμβριος 1990, σελ. 193α.

9. Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων καὶ Μ. Βρετανίας Ἀθηνᾶγόρου Κοκκινιάκη, Ἡ Ὁμολογία Θυατείρων, (The Thyateira Confession), σελ. 203, Λονδῖνον 1975.

10. **Professor John Zizioulas**, «Orthodox Ecclesiology and the Ecumenical Movement», ἐν περιοδ. «Sourozh», No 21/August 1985, pp. 16-27. Πρβλ. «Ἡ Ἑκκλησιαστικὴ Θεολογία» τῶν Οἰκουμενιστῶν: ἑτέρα μορφή τῆς προτεσταντικῆς «Θεωρίας τῶν Κλάδων», περιοδ. «Ὁρθόδοξος Ἐνστασις καὶ Μαρτυρία», ἀριθ. 26-29/Ἰανουάριος-Δεκέμβριος 1992, σελ. 34 κ.έ.

11. Ἀποστόλου Β. Νικολαΐδη, Ἐξηγήσεις καὶ παρεξηγήσεις στὸ χῶρο τῆς Θεολογίας/ Συμβολικῆ μὲ στοιχεῖα Ἀπολογητικῆς, σελ. 234, Ἀθῆναι 1990.

12. Ἀποστόλου Β. Νικολαΐδη, αὐτόθι, σελ. 237.

13. Λουκ. κβ' 32.

14. Βλ. ἐφημερ. «Τὸ Βῆμα», 1.3.1992: «Ἀπάντηση στὸ Βατικανό».

15. Παναγιώτου Χρήστου, Αἱ προσπάθειαι τοῦ Μεγάλου Βασιλείου περὶ τῆς κοινω-νίας τῶν Ἐκκλησιῶν, Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Κληρονομίας», τ. 13, τεῦχος Α', σελ. 188, «Π.Ι.Π.Μ.», Θεσσαλονίκη 1981. Ἡ ἄποψις αὐτὴ θεμελιώνεται εἰς τὴν Ἐπιστολὴν ΣΝΑ', Τοῖς Εὐαίσηνοῖς, § 4 (PG τ. 32, στλ. 937B-940A).

16. Μ. Βασιλείου, Ἐπιστολὴ ΣΜΕ', Θεοφίλω Ἐπισκόπῳ, PG τ. 32, στλ. 925B: «Μηδὲν προτιμότερον τῆς ἀληθείας καὶ τῆς οἰκείας ἑαυτῶν ἀσφαλείας τιθέμενοι».